

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО
Кафедра біотехнологій та біоінженерії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
та методичної роботи

_____ В.В. Костін
“ _____ ” _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**СТРАТЕГІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТА НОРМАТИВНО-
ПРАВОВІ ОСНОВИ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ**

(Шифр за ОПІ – 5.06)

зі спеціальності 101 □ «Екологія»
освітньо-професійної програми підготовки
«Екологічна біотехнологія та біоенергетика»

факультет природничих наук

Робоча програма з дисципліни «Стратегія сталого розвитку та нормативно-правові основи екологічної політики» для студентів денної форми навчання зі спеціальності 101 □ «Екологія» освітньо-професійної програми підготовки «Екологічна біотехнологія та біоенергетика».

«15»11 2017 року. – 12 с.

Розробник:

Новохатько Ольга Володимирівна, доцент кафедри біотехнологій та біоінженерії, к.х.н.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри біотехнологій та біоінженерії

Протокол від «15»11 2017 року №5 _____

Завідувач кафедри біотехнологій та біоінженерії

_____ (Козловська Т.Ф.)

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: <u>10 Природничі науки</u> (шифр і назва)	Нормативна	
	Напрямок підготовки: <u>101 □ «Екологія»</u> (шифр і назва)		
Модулів – 1	Спеціальність (професійне спрямування): 101 □ «Екологія» освітньо-професійної програми підготовки «Екологічна біотехнологія та біоенергетика»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	-
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ – (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		1-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: 2-й семестр: аудиторних – 2,66 (40/15) самостійної роботи студента – 5,33 (80/15)	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «Магістр»	-	28 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Практичні	
		-	12 год.
		Самостійна робота	
		-	80 год.
		Індивідуальні завдання:	
		-	-
Вид контролю:			
екзамен	-		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 40 ауд. год. /80 сам. год. (0,5)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Стратегія сталого розвитку та нормативно-правові основи екологічної політики» є сукупність теоретичних та прикладних аспектів сталого розвитку та екологічної політики.

Метою викладання навчальної дисципліни «Стратегія сталого розвитку та нормативно-правові основи екологічної політики» є забезпечення майбутнього спеціаліста необхідним об'ємом знань, засвоєння теоретичних основ та формування відповідних практичних навиків щодо запровадження концепції сталого розвитку та можливості її застосування в Україні.

Основним завданням вивчення дисципліни «Стратегія сталого розвитку та нормативно-правові основи екологічної політики» є:

- формування знань щодо теоретичних та прикладних аспектів сталого розвитку;
- формування знань щодо оптимізації і гармонізації взаємовідносин людини і довкілля ;
- одержання й узагальнення нових знань про створення теоретично обґрунтованих заходів зі стабілізації та поліпшення екологічної ситуації в сучасних соціально-економічних умовах;
- формування емоційно-ціннісного ставлення студентів до навколишнього середовища.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні поняття дисципліни;
- фундаментальні основи розвитку систем;
- основи екологічно збалансованого управління соціально-економічним розвитком;
- закономірності екосистемного регулювання та взаємодії суспільства і природи.
- нормативно-правові основи екологічної політики;

вміти:

- використовувати набуті знання в практичній діяльності;
- користуватися нормативною базою;
- аналізувати об'єктивну екологічну ситуацію, аналізувати та оцінювати небезпечні ситуації;
- застосовувати принципи системного аналізу поточної ситуації;
- визначати ступінь, ризик розвитку надзвичайних екологічних ситуацій;
- визначати пріоритетність соціально-економічних впливів на ті чи інші зміни екосистем;
- приймати екологічно безпечні та економічно доцільні рішення;
- обґрунтовувати шляхи вирішення екологічних проблем;
- вміти оцінювати можливості реалізації стійкості систем.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Стратегія сталого розвитку

Тема 1.1 Поняття стійкого еколого-безпечного розвитку. Передумови виникнення і дії сталого розвитку.

Історія формування поняття «сталого розвитку».

Основні положення сталого розвитку.

Тема 1.2 Економічне зростання і сталий розвиток. Економічний розвиток та економічне зростання. Фактори економічного зростання і сталий розвиток.

Тема 1.3 Екологічні проблеми у контексті сталого розвитку. Основні екологічні проблеми України. Екологічні проблеми у

стратегії національної безпеки України. Пріоритети збалансованого розвитку.

Тема 1.4 Людський розвиток як головний чинник і показник суспільного прогресу.

Тема 1.5 Науковий та освітній вимір сталого розвитку суспільства.

Тема 1.6 Взаємодія національних, групових, приватних інтересів та сталий розвиток.

Тема 1.7 Україна в контексті переходу на засади сталого розвитку.

Змістовий модуль 2. Нормативно-правові основи екологічної політики

Тема 2.1 Основні положення і пріоритети екологічної політики в Україні. Екологічне прогнозування та його форми. Екологічні програми.

Тема 2.2 Національна і глобальна екологічна політика.

Тема 2.3 Світові й регіональні екологічні організації.

Тема 2.4 Громадські екологічні рухи.

Тема 2.5 Екологічний імператив розвитку.

Тема 2.6 Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки.

Тема 2.7 Стратегії державної екологічної політики до 2030 року.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	усього	денна форма					усього
		у тому числі					
	л	п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль 1. Стратегія сталого розвитку.							
Тема 1.1 Поняття стійкого еколого-безпечного розвитку. Передумови виникнення і дії сталого розвитку. Історія формування поняття «сталого розвитку». Основні положення сталого розвитку.	9	2	2	–	–	5	–

Тема 1.2 Економічне зростання і сталий розвиток. Економічний розвиток та економічне зростання Фактори економічного зростання і сталий розвиток.	8	2	–	–	–	6	–
Тема 1.3 Екологічні проблеми у контексті сталого розвитку. Основні екологічні проблеми України. Екологічні проблеми у стратегії національної безпеки України. Пріоритети збалансованого розвитку.	8	2	–	–	–	6	–
Тема 1.4 Людський розвиток як головний чинник і показник суспільного прогресу	7	2	–	–	–	5	–
Тема 1.5 Науковий та освітній вимір сталого розвитку суспільства	10	2	2	–	–	6	–
Тема 1.6 Взаємодія національних, групових, приватних інтересів та сталий розвиток	8	2		–	–	6	–
Тема 1.7 Україна в контексті переходу на засади сталого розвитку	10	2	2	–	–	6	–
Разом за змістовим модулем 1	60	14	6	–	–	40	–
Змістовий модуль 2. Нормативно-правові основи екологічної політики							
Тема 2.1 Основні положення і пріоритети екологічної політики в Україні Екологічне прогнозування та його форми. Екологічні програми	10	2	2	–	–	6	–
Тема 2.2 Національна і глобальна екологічна політика.	6	2	–	–	–	4	–
Тема 2.3 Світові й регіональні екологічні організації	8	2	–	–	–	6	–
Тема 2.4 Громадські екологічні рухи.	8	2	–	–	–	6	–
Тема 2.5 Екологічний імператив розвитку.	8	2	–	–	–	6	–
Тема 2.6 Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки	10	2	2			6	
Тема 2.7 Стратегії державної екологічної політики до 2030 року	10	2	2			6	
Разом за змістовим модулем 2	60	14	6	–	–	40	–
ІНДЗ (КР, РГ, к/р)	–	–	–	–	–	–	–
Семестровий контроль (залік, іспит)	іспит	–	–	–	–	–	–
Усього годин	120	28	12	–	–	80	–

5. Темі практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денн	Заочн

		а ф.н.	а ф.н.
1	2	3	4
1.	Сучасні уявлення про сталий розвиток людства: Доповідь Гру Х. Брунтланд “Наше спільне майбутнє”; Стратегія екосистемного розвитку Е. Одум. Роль ООН у визначенні засад сталого розвитку.	2	–
2.	Глобальні екологічні проблеми людства, положення «Порядку денного на 21 століття». Екологічні та економічні наслідки глобального потепління	2	–
3.	Індикатори сталого розвитку в Україні	2	–
4.	Принципи забезпечення сталого розвитку Соціально мобілізація для сталого місцевого розвитку. Стратегічне планування сталого місцевого розвитку	2	–
5.	Стратегія сталого розвитку України на період до 2030 року	2	–
6.	Правове забезпечення екологічної складової сталого розвитку. Нормативно-правова база державної екологічної політики України.	2	–
Разом		12	–

6. Самостійна робота

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		Денна ф.н.	Заочна ф.н.
1	2	3	4
1.	Вивчення лекційного матеріалу згідно із тематикою курсу лекцій та підготовка до контрольних робіт, підготовка до практичних робіт	80	–
Разом		80	–

7. Індивідуальні завдання

Розрахунково-графічне завдання не передбачено програмою навчання. Для студентів денної форми навчання – підготовка рефератів за визначеною викладачем темою або вузькою проблематикою з дисципліни.

Тематика рефератів

1. Аналіз історії і закономірностей розвитку біосфери і цивілізації.
2. Глобальна криза навколишнього середовища.
3. Глобальні, регіональні і локальні проблеми навколишнього середовища.
4. Стан та світові запаси основних видів природних ресурсів: ресурси (сонячна енергія, вітер; приливи).
5. Не відновлювальні, відновлювані, невичерпні ресурси.

6. Глобальна криза навколишнього середовища.
7. Римський клуб і глобальна проблематика.
8. Забруднення атмосфери (кислотні дощі, фотохімічний смог і т.д.).
9. Забруднення внутрішніх вод та Світового океану.
10. Забруднення літосфери; деградація земель, опустелювання.
11. Радіоактивне забруднення навколишнього середовища.
12. Зміна клімату. Скорочення видового складу живої матерії (причини, масштаби і наслідки зникнення видів живих організмів).
13. Проблеми збереження природних реалій проживання живих організмів.
14. Небезпеки і ризики впливу змін навколишнього середовища на здоров'я людини та стан екосистеми.
15. Наслідки глобального потепління: підвищення рівня світового океану, затоплення прибережних зон; танення льодовиків і вічної мерзлоти; деформація кліматичних і сільськогосподарських зон і географічної структури виробництва продовольства; зміни рослинного покриву, опустелювання.
16. Сучасні підходи до збереження ресурсів планети.

8. Методи навчання

1. Словесні методи (лекції, розповідь, пояснення, тощо).
2. Наочні методи (демонстрування, ілюстрації, показ об'єкта, моделі).
3. Практичні методи (виконання завдань практичних робіт).

9. Методи контролю

1. Робота на лекції (контроль відвідування, ведення конспекту лекцій).
2. Поточний та підсумковий контроль знань (індивідуальне опитування, контроль виконання тестів, реферати, оцінка якості підготовки та захисту індивідуальних завдань, що виконуються під час аудиторних занять та під час самостійної роботи).
3. Робота студентів на практичних заняттях (контроль відвідування, підготовки до заняття, наявність звіту, оцінка активності студента на практичній роботі, якості підготовки та захисту доповідей-повідомлень).

10. Розподіл балів, які отримують студенти Денна форма навчання

Вид занять	Змістовий модуль № 1	Змістовий модуль № 2	Сума
1	2	3	4
Лекції:	14 год.	14 год.	10 балів, із них:
– контроль відвідування	2,5	2,5	5

лекцій			
– ведення конспекту лекцій, (питань, що винесені на самостійне опрацювання)	2,5	2,5	5
Практичні заняття:	6 год.	6 год.	20 балів, із них:
– контроль відвідування, підготовка до заняття	2,5	2,5	5
– виконання завдання, оформлення звіту й захист практичної роботи	2,5	2,5	5
Поточний та підсумковий контроль:	Змістовий модуль № 1	Змістовий модуль № 2	60 балів, із них:
– виконання поточних контрольних робіт, тестових завдань (максимальний бал)	30	30	60
– опитування, розрахункові роботи, що виконуються під час аудиторних занять (максимальний бал)			
– реферати, наукові статті, тези			
екзамен			20 балів
Усього			100 балів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
1	2	3	4
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного	не зараховано з можливістю

		складання	повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки щодо практичних занять з навчальної дисципліни «Стратегія сталого розвитку та нормативно-правові основи екологічної політики» для студентів денної форми навчання зі спеціальності 101 □ «Екологія» освітньо-професійної програми підготовки «Екологічна біотехнологія та біоенергетика». – Кременчук: КрНУ, 2017.

2. Методичні вказівки щодо самостійної роботи з навчальної дисципліни «Стратегія сталого розвитку та нормативно-правові основи екологічної політики» для студентів денної форми навчання зі спеціальності 101 □ «Екологія» освітньо-професійної програми підготовки «Екологічна біотехнологія та біоенергетика». – Кременчук: КрНУ, 2017.

12. Рекомендована література

1. Офіційний сайт Міністерства регіонального розвитку та будівництва України. Проект Закону України “Про засади державної регіональної політики” (станом на 01.12.2009) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.minregionbud.gov.ua/index.php?id=2500>.
2. Закон України «Про стимулювання розвитку регіонів» від 8 вересня 2005 р. №2850-IV // Офіційний вісник України. – 2005. — №40. – С.25.
3. Постанова Верховної Ради України «Про Концепцію сталого розвитку населених пунктів» від 24 грудня 1999 р. №1359-XIV // Офіційний вісник України. – 2000. – №1. — С.29.
4. Підліснюк В. В. Стратегія сталого розвитку та змін клімату: навчальний посібник (видання друге, доповнене) / Підліснюк В. В., Загірняк М. В., Їркова І. Ф.; за редакцією Підліснюк В. В. – Київ – Кременчук – Банська Бистриця – Усті над Лабом: Видавництво Щербатих О. В., 2013. – 224 с.
5. Варналій З.С. Регіони України: проблеми та пріоритети соціально-економічного розвитку: монографія / [ред. З.С. Варналій]. – К.: Знання України, 2005. – 498 с.

Додаткова

1. Державний стандарт України ДСТУ 3008 – 95 «Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення»
2. Білуха М.Т. Основи наукових досліджень. К.: Вища школа, 1997. – 272 с.

13. Інформаційні ресурси

1. Електронний навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни «Стратегія сталого розвитку та нормативно-правові основи екологічної політики». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://distance.kdu.edu.ua/autoriz_stud.php.
2. Галузевий стандарт вищої освіти. Освітньо-професійна програма підготовки магістра. – [Електронна бібліотека кафедри ББ].
3. Галузевий стандарт вищої освіти. Освітньо-кваліфікаційна характеристика підготовки магістра. – [Електронна бібліотека кафедри ББ].
4. Навчальний план підготовки бакалаврів зі спеціальності 101 □ «Екологія» освітньо-професійної програми підготовки «Екологічна біотехнологія та біоенергетика» (денна форма навчання). – [Електронна бібліотека кафедри ББ].